

Cégtábla mint adótárgy, a kisiparos meddő küzdelme és hogyan tud hitelezni a kiskereskedő

Miből élünk?

„Ma fokozottabb mértékben áll, hogy a köztisztviselőnek szegénységi fogadalmat kell tennie” — A főváros segítő-akciója — Két napért egy egész évi adót kell fizetni

A kiskereskedő költségvetése

A budapesti kiskereskedők, speciál fűszer- és csemegekereskedők helyzetét e szakmának köz-tiszteltében álló tagja, Widder Ármán világította meg, aki a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt azt szeretném leszögezni, hogy a kép, melyet a kiskereskedő helyzetéről adok, nem egy kiskereskedő, nem egyes kiskereskedők, hanem körülbelül minden kiskereskedő viszonyaira világítanak rá. Nem akarok az általa nösságban tartott panaszokkal jönni, hanem számokat mondok s ezekből a számokból lehet levonni a következtetést. Ami a kiskereskedőt első-sorban érdekli: az az üzletbér. Forgalmasabb helyeken olyan helyiséget, amelyben a kiskereskedők szoktak elhelyezkedni, körülbelül évi négyezer pengőt kell fizetni. Ezért az összegért természetesen nem valami fényes helyiség jár, hanem a szokványos „bolt”.

— Mármost a jobb kiskereskedő feltétlenül kénytelen személyzetet tartani. Egy-két segédre szüksége van s a segédek havi fizetése általában kétszáz pengő. A lakbérrel felül fizeti tehát segé-deit és fizeti a fűtést, világítást s a telefont. Hogy ez nem csekélység egy üzlet költségvetésé-ben, az nem szorol külön számszerű magyará-zatra.

Ez a „stáb”, ami mindenütt elkerülhetetlen. A kereskedőnek azonban nem elég, ha tudja a köz-mondást, hogy „jó bornak nem kell cégér”. A ke-reskedőnek cégér kell. A közönség azt gondolná, hogy ez jelentéktelen dolog, hiszen az a ke-reskedő egyszer megfesteti a cégtáblát, kiakasztja és többé semmi baja sincs vele. Hát ez nem így van. A cégtábla — adótárgy. A cégtábla után adót kell fizetni és ha az a kereskedő véletlenül december huszonegyedikén teszi ki a cégtáblát, hát azért erre a két napra is meg kell fizetnie az egész évi adót.

— És ezzel még mindig nem vagyunk készen. Mert a legkisebb reklámtábla kifüggesztése is ha-talmas hatósági procedúra von maga után. Min-denekelőtt be kell jelenteni. A bejelentés nyo-mán „kiszáll” a fővárosi mérnöki hivatal „illeté-kes közege”. Ez a közeg rendszerint engedélyezi is a reklámtáblát, de a kereskedőnek fizetnie kell ezért a mérnöki kiszállási díjat is.

Az adóról lévén szó, mint köztudomásu, a kereskedő jövedelmi adót fizet. Fizet ezenkívül forgalmi adót. Ezen a téren javulásról számol-hatunk be. Bár az erős konkurrencia folytán ki-fejlődött helyzetben a forgalmi adót az árba bekalculálni nem lehet, ma már sokkal jobb a helyzet, mint azelelt volt. A legtöbb cikk már nem esik forgalmi adó alá, ahol pedig fizetni kell, ott az általánynál elég méltányos módon állapítják meg.

Jelentős tétel a harmadosztályú kereseti adó is, amit a kereskedőnek alkalmazottai után kell fizetni. Ennél sokkal jelentősebb tétel a — társa-dalombiztosító. Ez már a legkényelmelenebb és legulsóbb a „kis adók” között.

— Ha most mindehhez hozzáveszem a fűszer-zakma egyik külön teherterhelését: a beszáradást és romlást, akkor körülbelül kész a kép. A fűszer-és csemegeszakmában az árak beszáradásnak, romlásnak vannak kitéve. Ha bizonyos időn belül nem lehet azt eladni, hát megromlik és teljes mér-tékben elveszti az értékét. Ez százpercentes kára a kereskedőnek.

— Summa summarum ezeröt-száz pengő ha-ponta egy kiskereskedő kiadása. Méltóztatassék most elképzelni, hogy mennyit kell a kereskedőnek

bevennie, hogy ne csak a kiadásai térüljenek meg, hanem — meg is éljen. Mert hiába dörög a ke-reskedő, hogy hitel nincs. Ezt nem lehet betartani, a kereskedő kénytelen hitelezni s hogy ez mit je-lent, azt megint nem kell külön magyarázni.

A kiskereskedőnek is kell lakni. Fizet körül-belül 2000 pengő lakbért, fizet mészáros, tejest, fűtést, világítást és a többi. Ruházkodnia kell, ruházniia kell a családját, el kell tartania legalább egy cselédet. Ha a megélhetési összeget havi 600—600 pengőben jelölöm meg, azt hiszem, nem túloztam. Mindebből világosan kitűnik, hogy a ki-skerkedők panaszai nemcsak jogosak, hanem olyanok, amelyekben legalább is az adókönnyíté-sek terén minél hamarabb segíteni kellene.

A köztisztviselő helyzete

Egyik ismert fővárosi főtisztviselő így jel-lemezte előttünk a helyzetet:

— A közvéleményben az utóbbi időben igen gyakran találkozunk azzal a felfogással, hogy a fővárosi tisztviselők és alkalmazottak anyagi helyzete sokkal kedvezőbb az állami és a magánalkalmazottak helyzeténél. Ez az állítás általános vonatkozásban merőben té-vesnek bizonyul, ha behatóan megvizsgáljuk a fővárosi személyzetének életviszonyait.

Tudvalevő ugyanis, hogy a törvényható-sági bizottság jogosult és illetékes a fővárosi személyzet javadalmazásának a megállapítá-sára. Azonban ahhoz, hogy határozatai ér-vényesek és végrehajthatók legyenek, szük-séges a kormányhatóság hozzájárulása. Nem-esak a multban, hanem jelenleg is, amikor a fővárosi személyzetének fizetésrendezési ügye a kormányhatóságnál tárgyalás alá kerül, a kormány nemcsak azt mérlegeli, hogy a fő-városi közönsége által hozott anyagi áldozat nem jelent-e a lakosságra túlságos nagy anyagi terhet, hanem azt is, hogy összehasonlítva a személyzet javadalmazását az állami alk-almozottak illetményeivel, nem mutatkozik-e lényeges eltérés a főváros alkalmazottainak a javára? Nagy általánossággal véve tehát, lényeges különbségről és kedvezőbb anyagi helyzetéről a fővárosi tisztviselőinél és alkalm-zottainál nem lehet szó.

— A magánalkalmazottakkal való össze-hasonlítás eredményeként pedig megállapít-ható, hogy a létminimumot a fővárosi tisztise-lők és alkalmazottak illetményei jobban meg-közelítik, mint a magángazdaságban működő tisztviselők javadalmazása. A kérdés lényege az, hogy az alkalmazottak életfeltételei mi-lyen mértékben vannak meg és meg tudják-e maguknak szerezni tevékenységük ellenérté-keképpen azokat az anyagi eszközöket, ame-lyek a létfenntartásukhoz nélkülözhetetlenek.

Régi igazság az, hogy aki köztisztviselői pályára lép, annak egyúttal szegénységi fogadalmat is kell tennie, mert számolnia kell azzal, hogy hosszú éveken át tartó és megfeszített munka árán legfeljebb a puszta megélhetést tudja biztosítani.

Ez az igazság ma még fokozottabb mértékben áll fenn hazánkban mai szomorú helyzetében és letiporságában, amelynek súlyosságát megérzi és viseli társadalmi osztálykülönb-ségre és rangra való tekintet nélkül minden magyar ember.

— Országunk megcsönkítésével a főváros gazdasági erőforrásának nagyrészt elvesz-tette, s így mint munkaadónak nem áll mód-jában oly módon gondoskodni az alkalmazot-tairól, hogy azok valamennyien a békében birt és akkor sem irigyelt életstandardjukat elérjék, hanem meg kell elégedni azzal, hogy nyomasztó anyagi helyzetüket a pénzügyi le-hetőségek határain belül oly módon enyhítse, hogy az legalább elviselhetővé váljék. A leg-utóbbi fizetésrendezés alkalmával általában az az elv érvényesült, hogy a legalacsonyabb fizetési osztályba besorozott tisztviselők és al-kalmazottak illetményei a létminimumnak megfelelően és a többi személyzeti illetm-nyekkel arányosan állapítottassanak meg. Min-t-hogy azonban

a főváros sem a tényleges, sem a nyug-díjas alkalmazottainak juttatásait tel-jesen kielégítő módon rendezni nem bírja,

ennél fogva szociális helyzetüknek a javítá-sával és ezt előmozdító jóléti intézmények lé-tetésével iparkodik megélhetésüket meg-könnyíteni. Külön alapot létesített a főváros abból a célból, hogy igényjogosult tagjainak közegészségügyi, kulturális és hitelügyeit, valamint egyéb anyagi vonatkozású érdekeit támogassa, e célra szolgáló intézményeket (üdülőttelep, fogorvosi rendelő stb.) létesített és ezzel kapcsolatos különböző akciókat és tanfolyamokat tart fenn. Gondoskodik az alkalmazottak és igényjogosultak családtag-jainak orvosi gyógykezeléséről, kórházi ápo-lásáról, gyógyfürdői kezeléséről, gyógyüdülte-

téséről, gyógyszerellátásáról, rendkívüli csa-ládi események alkalmával pedig különleges segélyről.

— A segítő alap 1928-ban 7684 esetben orvosi költségekre 340.000 pengőt, szülési se-gélyekre 43.000 pengőt, anyasági segélyekre 78.000 pengőt, gyógyszerköltségekre 72.000 pengőt, temetési költségekre 86.000 pengőt folyósított.

Az iparos küzdelme az életért

A valamikor jobb napokat látott fővárosi kisiparosok, kiknek jórésze, mint a régi pesti jóhirű iparosdinasztiák leszármazottjai, meg-felelő iskolai képzettségük, nevelésük, társa-dalmi s politikai csíszoltságuk révén a jobb kö-rökhöz számítottak.

Vagyoni, jövedelmi helyzetüknek megfelelő-leg, úgy is, mint termelő, valamint munka-adói és fogyasztói tényezők és tekintélyes adó-fizetésük révén az ország pillérjének becsül-tettek. Amde a végzetes szanalást követő pénzdeval-vációval bekövetkezett pénztelenség, munka-hiány, drágaság dacára szemfényvesztői, büvész művésziességgel fényesen sikerült adók kitalá-lása, azok szívtelen behajtása a kézművesek régi antik ékszereit, ruháit a zálogházba ker-gette, hogy onnan többé vissza ne kerülhes-senek.

A kormány által kilátásba helyezett ipari kölcsönök csak ingatlanbiztosítókra, vagy prima jótálló aláírására, de így is hosszú hónapok mulán, a privát kölcsönkamatnál is drágábban kaphatók.

A megmaradt legszükségesebb butorok sor-jában a kinstár gondozására kerülnek, mert vagy adó, vagy a Társadalombiztosítónál hat-

ralékos s havonként tőkésített s behajtási ille-tékek tetemesen megnövekedett s valorizált il-le-tékek fejében a végrehajtó az árverési csarnokba viteti, hogy onnan az árverési hiénák zsák-mánya legyen.

Mindezek után miből élünk mi kézművesek? Egy darabig az eldugott értékeink elzálogo-sításából, a zálogcédlulak eladásából, a legszük-ségesebb butorok elköltyaveteléséből, uzsora és becsületbeli kölcsönökből, hogy végül az ön-gyilkosok statisztikájának adatgyűjtése szapo-rodjon.

Ha a kormány oly jóakarattal segít a mező-gazdákon és szőlőbirtokosokon vetőmag, mű-trágya, készpénzkölcsön alakjában, miért nem valósítja meg a rég kilátásba helyezett kisipari kölcsönök kedvező felvételének lehetőségét?

Másik módja a kisiparosok segítségének az, hogy ha a régi adóhátalékok törlesztése már fel is állították a kormánybiztosi hivatalt, úgy az kezdje is meg a működését, szüntesse be az adóvégrehajtásokat s méltányos esetekben hi-vatalból töröljék a hátralékos adókat.

Ugyanez áll a Társadalombiztosítóra is, hogy az ottani hátralékok is hivatalból töröltes-senek, hogy a már agonizáló kisipari társada-lom céltudatos s ambiciós munkájával anyagi-lag talpraállva, ismét értékes, hasznos tagja le-hessen a társadalomnak.

Vagyok az Ujság kitűnő szerkesztőségének kész szolgálatára

regi előfizetőjük

P. Ferenc
lakatosmester

Vasárnapi számunkban folytatjuk an-ké-tünket és pedig a miniszeri tisztviselők, kö-zépiszkolai tanárok és színészek megélhetésé-nek küzdelmeivel.

Két hátsóindiai rendőrfőtisztviselő Budapesten

Négy napig lesznek a vendégeink — Az egész kontinensen a rendőrségi intézményeket tanulmányozzák — Meglepődtek azon, hogy nálunk mily kevés az autó

Két érdekes vendége van a budapesti fő-kapitányságnak: M. M. S. Merrikin és Lieut. Col. C. de M. Wellborn. Az egyik a hátsóindiai brit birodalom legnagyobb tartományának, Birmának a bűnügyi főnöke, a másik pedig a 14 millió lakosú tartomány végrehajtórendő-régének az élén áll. Wellborn és Merrikin né-hány hét előtt Birma tartomány fővárosában, a rangooni kikötőben szálltak hajóra, hogy tanulmányutat végezzenek Európában. A hajón magukkal hozták autójukat és marseillei ki-kötésük óta autón járkálnak a kontinenst. Meg-tekintették a svájci, német rendőri intézm-ényeket, tegnap Budapestre érkeztek, ahol négy napig fognak tartózkodni. Budapestről Bécsbe, Brüsszelbe, majd Párisba és végül Londonba mennek, ahol a tanulmányutjukról az angol belügyminisztérium rendőri osztályának tes-znek jelentést.

Mindkét angol rendőrtisztviselő jellegzetes angolarcu gentleman, őszülő hajjal, nélkülöz-hetetlen angol pipával szájukban. A Bristol-szálló halljában beszélgetést folytattak munka-társunkkal. Elmondották a kiváló szakembe-rek — akik az egész világ rendőrintézményeit ismerik, de a háborúokozta változások miatt járkálnak be újra az európai kontinenst —, hogy egyes országok nagyvárosaiban elsősorban a közlekedési rendszert és főképpen a rendő-rség jóléti intézményeit, továbbá a rendőri gyermekbiróságokat tanulmányozzák.

Nálunk szerdán már a főkapitányság egyes intézményeit tekintették meg. A mi közleke-dési rendszertünkről elragadtatással beszél-nek. A város szépsége, kulturigényei meglepték őket, de — mint mondták — érthetetlen előttük, hogy a magyar főváros autóparkja annyira szegény...

Rangoonban, amelynek lakossága 500.000 főnyi, 25.000 autó közlekedik, annak ellenére, hogy a lakosság legnagyobb része kínai, ma-láj, akik a kulturának nem valami magas fokán állnak.

Birma tartomány lakosságának 90%-a őstermeléssel foglalkozik, rizs, gyapot a fő termékük, de évről-évre újabb olajmexzőket fedeznek fel. Buddhista ők, akik kizárólag vallási ügyekkel foglalkoznak és minden po-litikai mozgalmatól távol tartják magukat. Katonailag szervezett rendőrségük van. Birma tartományban 186.000 és Rangoon fővárosá-ban, mely fél olyan nagy, mint Budapest, 24.000 a rendőri szám, tehát négyszer anny-i, mint a budapesti államrendőrség legény-sége.

A rendőrség karöltve dolgozik a katonasággal, szervezetük azonban hasonlít az an-gol rendőrségi intézményekhez. Minden te-kintetben modern intézmény az, felszerelve a technika minden vívmányával, még repülő-géppel is.

Az ottani angol kereskedők és iparosok igen óvatossak, hogy a rendőrség bűnügyi osztálya családokkal és sikkasztásokkal alig foglalko-zik. Lopások sem történnek gyakran, hanem annál inkább gyilkosságok. A tropikus éghaj-lat következtében az ottani hindukon gyak-ran annyira erős lesz a láz, hogy öntudatuk alászáll és a legesekélyebb okok miatt elő-rántják késüket. Nap-nap után foglalkozik a rangooni rendőrség gyilkosságokkal. A múlt esztendőben ilyen tropikus láz következtében 950 emberből történt.

Birma tartomány — amelynek területe olyan nagy, mint Franciaország, Németország és az egykori osztrák-magyar monarchia

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága jó édesapánk,

Fleischmann Lajos

folyó hó 16-án rövid szenvedés után 75 éves ko-rában elhunyt.

1929 április hó 18-án délután 4 órakor a rákoskeresztúri izr. temető halottsházából ki-sérjük utolsó útjára.

Gyászolják gyermekeit: Dezső, Sarolta, Andor, Pál, Bécsi, György, vejei, menyei, unokái, test-vére Hübner Jakabné, sógorai, sógornői és a nagyszámú rokonság.

Fáradhatatlan szeszény munkás életet után, ki a pihenést nem ismerte, nyugodjál békében.

Fodor Rezső nagy a maga, valamint családja és rokonsága nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy szeretett jó felesége, a legönfel-áldozóbb anyja,

Fodor Rezsőné

szül. Kommen Adél

életének 56-ik, házasságának 37-ik évében, folyó hó 16-án sok évi hosszas, kínos szenvedés után csendesen elhunyt.

A meghalásig folyó hó 18-án délután 4 órakor helyezték a nagyatádi izr. sírkertben örök nyugalomra.

Nagyatád, 1929 Április 16-án.

Drága halottunk emlékét kegyelettel őriztük! Silbermann Lászlóné szül. Fodor Margit, Krem-sier Sándorné szül. Fodor Ilona, gyermekei: Özv. dr. Kommen Ignác, édesanyja, Silbermann László, Krem-sier Sándor, vejei, Silbermann Magda, unokája.

Mélyes megilletődéssel jelentjük, hogy családunk fele,

Vágó Zsigmond

a Nemzetközi Bőrpári és Kereskedelmi Részvény-társaság h. vezérigazgatója

62 éves korában rövid betegség után váratlanul elhunyt.

A legodaadóbb férjet, a legönfeláldozóbb apát és a legjobb rokonnak vesztettük el.

A mélyes fájdalomtól lesújtva kísérjük utolsó útjára folyó hó 18-án, csütörtök délután 3 órakor a rákoskeresztúri izr. temető szertar-tási terméből.

Özv. Vágó Zsigmondné, neje, László és György, gyermekei és a gyászoló rokonság.

Budapest, 1929 április hó.

Panflavin

fiatal, öregét védi,
torokfájás, fertőzés
nem éri.

Vasuton, vagy villamoson
való utazásnál különösen ki
vagyunk téve a megfázás
veszélyének. Ilyen helyeken
fertőző betegségek is könny-
en terjednek. Védekezzék
ez ellen

Panflavin
pasztillák,

melyek a szájat és garat-
regét fertőtleníti.

Minden gyógyszerárban kaphatók
Kérdezze meg orvosát.